

ת"פ 18904/02/17 - מדינת ישראל נגד יובל יעקב צולר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 18904-02-17 מדינת ישראל נ' צולר
לפני כבוד השופט שמאי בקר

המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד יאנה קופמן מרוסיאק
נגד הנאשם	יובל יעקב צולר ע"י ב"כ עו"ד מזל גבאי שמיר

הכרעת דין

אני מרשיע את הנאשם בביצוע עבירות של איומים על פי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") והחזקת סכין שלא למטרה כשרה על פי סעיף 186 לחוק, ומורה על זיכוי מביצוע עבירות של איומים ותקיפה סתם על פי סעיף 192 ו-379 לחוק, בהתאמה.

כתב האישום, המענה, והשתלשלות העניינים בהליך

1. נגד הנאשם יובל צולר (להלן: "צולר"), הוגש כתב אישום במסגרתו יוחסו לו עבירות של איומים על פי סעיף 192 לחוק (2 עבירות), תקיפה סתם על פי סעיף 379 לחוק, והחזקת סכין שלא למטרה כשרה על פי סעיף 186 לחוק.
2. על פי כתב האישום, ביום 9.6.2016 הגיע צולר לגן האירועים "גן גפן", הנמצא בבעלותו של יואב אליהו (להלן: "אליהו") על מנת לעבוד במקום כמלצר.
- בנסיבות אלה, איים צולר על אליהו בכך שאמר לו: "אני אזיין אותך" ותקף את אליהו בכך שחנק אותו, הכניס אצבעותיו לפיו, ושרט אותו בפניו.
- לאחר מכן, הוציא צולר סכין מרכבו, ואיים על אליהו באמצעותה באומרו: "אני אזיין אותך, אני אדקור אותך, אני אשפד אותך".

3. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום, וטען כי כאשר נכנס לגן האירועים, לא תקף את אליהו, אלא הותקף על ידו.

עמוד 1

צולר **הודה** בתשובתו לכתב האישום כי **היתה ברשותו סכין**, אותה קיבל ממפקדו בצבא לאות הצטיינות והחזיקה למטרה כשרה - עבודתו כאינסטלטור, ועריכת "קמפינג". צולר אף הודה כי אכן עשה שימוש בסכין בנסיבות הדומות למתואר בכתב האישום, אולם טען כי עשה כן מתוך הגנה עצמית, ועל כן הוא נהנה מן הסייג לאחריות פלילית. ההגנה טענה עוד, בנוסף, כי יש להורות על זיכוי של צולר בשל טענת "הגנה מן הצדק", על פי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982, לאור מחדליה של היחידה החוקרת במסגרת חקירת הפרשה.

פרשת התביעה

4. מטעם התביעה העידו המתלונן, יואב אליהו, אחותו אורין אליהו (להלן: "**אורין**"), ושוטרים שהיו אחראים על חקירת המקרה.

5. אליהו העיד בבית המשפט, וחקירותיו במשטרה הוגשו - בהסכמת הצדדים (**ת/1, ת/2**).

6. אליהו העיד בחקירתו במשטרה, כי במועד הרלוונטי לכתב האישום, שמע את הנאשם צולר דופק על דלת הכניסה של גן האירועים שבבעלותו, תוך שהוא צועק: "**זה מחבל, תפתח, באתי לזיין אותך**". אליהו העיד כי כאשר פתח את הדלת, הבחין בצולר, אשר מיד שם ידו על כתפו, החל לחנקו, הכניס יד לפיו, ושרט את פניו. אליהו סיפר כי ביקש מצולר לחדול ממעשיו, ובתגובה זה ענה לו: "הרמת עלי יד, אני אתבע אותך".

7. אליהו העיד כי צולר, יחד עם חבריו, נופר ימין ונדב שוקרון (להלן: "**נופר" ו - "שוקרון"**), רצו לעזוב את גן האירועים, זאת לנוכח התקרית האלימה בכניסת צולר למקום, והוא התקרב לעברם על מנת לבקש מהם להישאר, אז שמע את צולר צועק: "**אל תתקרב לאוטו, אני אזיין אותך... אני אראה לך מה זה**".

בנסיבות אלה, סיפר אליהו, יצא צולר מהרכב, מצויד בסכין ציידים שחורה בעלת להב באורך של עשרים סנטימטר, וניסה לדקור אותו, תוך שהוא מניף את הסכין וצועק: "**אני אזיין אותך בוא אני אדקור אותך**".

בשלב זה, על פי עדותו של אליהו במשטרה, אורין ואדיר מרציאנו (להלן: "**מרציאנו**"), עובד נוסף של גן האירועים אשר היה במקום, הרחיקו את צולר מפניו.

8. על פי עדותו של אליהו במשטרה, בגן האירועים שבבעלותו מותקנות במצלמות אבטחה, ולדבריו: "**אפשר לראות כל מה שקרה**".

9. במסגרת **ת/2**, נחקר אליהו באזהרה כחשוד בתקיפתו של צולר, וחזר על עיקרי גרסתו.

10. בעדותו בבית המשפט השיב אליהו לשאלות הסניגורית באשר לטענתו כי הותקף על ידי צולר בכניסה לגן האירועים, כך:

"ש. כשהוא שם לך יד על הכתף והוא לטענתך חנק אותך מה עשית?"

ת. בשניה הראשונה הדפתי אותו חזרה והפרידו בינינו. חשבתי שזה משחק ולא ידעתי מה קורה פה. החזרתי לו בחניקה באותה מטבע שלו. באותו רגע אתה רוצה להשתחרר ולכן חנקתי אותו בחזרה."

11. אליהו העיד כי "יכול להיות" שאימו ואחותו אורין עמדו מאחורי הרכב בו שהו צולר ונופר טרם שליפת הסכין על ידי צולר, והוא "לא זוכר" היכן הן עמדו. בהמשך חקירתו הנגדית העיד אליהו כי הוא נזכר שאחותו אכן עמדה מאחורי רכבו של צולר בעת הרלוונטית.

12. אליהו שלל בעדותו את גרסתו של צולר, לפיה נכנס עם גופו (או מחצית גופו) לרכב בו היו צולר ונופר, וטען כי רק "נשען" על הרכב, וזאת על מנת לבקש מהאחרונה לשוב לעבודה.

13. בהמשך חקירתו הנגדית, שלל אליהו כי פנה לנדב שוקרון ואמר לו "חסר לך שאתה הולך", וכמו כן הכחיש כי אמר לנופר "אתם לא יודעים מה אני יכול לעשות לכם, תזהרו ממני".

14. לשאלת הסניגורית מדוע בהגיעו למשטרה לא הצטייד בצילומים ממצלמות האבטחה שהיו במקום, השיב אליהו כך:

"ש. אתה מתעקש שתקפו אותך והרביצו לך ואיימו עליך בעסק שלך לטענתך. איך תסביר שלא רצת עם הצילומים למשטרה?"

ת. לא ייחסתי לאירוע יותר מידי חשיבות, ראיתי מלצר שכנראה החליט להשתגע באותו יום... המשטרה אמרה שהיא תגיע לאסוף את המצלמות ולא באה.

...

לא הבאתי את הצילום כי החוקר אמר שהוא יבוא לאסוף אותם, אמר לי שאסור לגעת במצלמות... אין לי עניין עם הבחור, חס וחלילה לא שנאה ולא כלום, הגשתי תלונה... אמרו שיבואו לקחת - לא באו לקחת."

15. אחותו של אליהו, אורין, העידה אף היא מטעם התביעה, ואף עדותה במשטרה הוגשה בהסכמה (ת/3). על פי האמור בת/3, אורין הכירה את הנאשם צולר עוד מלימודיהם המשותפים בבית הספר. אורין העידה כי באותו יום, בסביבות השעה 17:00, ראתה את צולר וחברתו נופר מגיעים לגן האירועים.

הגם שאורין אישרה כי לא ראתה כיצד החלה התגרה בין אחיה לבין צולר בכניסה לגן האירועים, סיפרה כי שמעה עמוד 3

שאחרון צועק ומקלל את אחיה.

אורין העידה כי בנסיבות אלה, אחיה התקרב לצולר על מנת לדבר איתו, והאחרון המשיך להתגרות בו; אורין סיפרה כי: **"אני רק מפחדת שאחי יעשה משהו בכל זאת כמה אפשר להתגרות בבן אדם. יובל צעק על אחי שהוא יתבע אותו... אמרתי לאחי שיעזוב אותו כי כל מה שהוא רוצה שהוא יתן לו מכה והוא ילך לעורך דין".**

בהמשך עדותה במשטרה סיפרה אורין: **"אני ואחי התקדמנו לכיוון האוטו ואחי אמר לי ללכת משם כי הוא רצה לדבר עם יובל. הלכתי שנמטר (צ"ל שני מטר - ש.ב.) אחורה. כנראה יובל אמר לאחי שהוא לא רוצה להיות באירוע. אחי התכופף לחלון של ההגה ושמעתי את יובל צועק מהאוטו, לא יודעת מה הוא צעק. ראיתי אותו וכשהוא מניף את הידיים שלו. אני יכולה להגיד שאם אחי עושה לו פו הוא מטיס אותו. אחי בחור חזק מאוד. תפסתי את אחי בפנים ואמרתי לו שזה לא שווה את זה הוא רק רוצה כסף שיירגע. כולם עמדו סביבנו ואני רואה את יובל מנתר מהאוטו ואני קולטת את יובל עם סכין להב ארוכה צבע שחור כסף עם חורים והיתה לא ישרה. נראית כמו סכין של ציידים. הייתי בהלם. הסתובבתי ראיתי את זה. רצתי ליובל נתתי לו מכה בחזה. הייתי באטרף. הסכין היתה ביד ימין שלו כשהוא אוחז בה למטה וזה עניין של הנפה אחת והסכין בתוך הבטן שלי... הוא צעק לאחי: 'אני אשפוך אותך, אני אזיין אותך, אני אדקור אותך בכל הגוף'".**

16. בחקירתה הנגדית בבית המשפט חזרה אורין על עיקרי גרסתה במשטרה. לשאלת בית המשפט האם אליהו הכניס את גופו אל תוך רכבם של צולר ונופר, השיבה כי איננה יודעת, היא לא זוכרת, והוסיפה כי **"הוא (אליהו - ש.ב.) אמר לי תתרחקי, אני רק מדבר איתו".**

אורין עמדה על כך שהדבר היחיד שעמד לנגד עיניו של אחיה היה שהאירוע לא ייפגע, ושהמלצרים, וביניהם הנאשם צולר ונופר, יחזרו לגן האירועים על מנת למלא את תפקידם.

17. לשאלת בית המשפט האם אורין, ביחד עם אימה, עמדו מאחורי רכבם של צולר ונופר, ענתה אורין כי איננה זוכרת; עם זאת, לשאלת הסניגורית, שללה כי מנעה מצולר לעזוב את המקום. כך העידה אורין בעניין זה:

"ש. אני אומרת לך שנופר עלתה לאוטו, אח שלך נכנס לרכב, מבקשים ממנו לצאת, את ואמא שלך חוסמות את האפשרות לנסוע רוורס, אחיך מסרב רוכן על נופר, הודף אותה, אז כן הוא יצא עם סכין לאפשר לעצמו לצאת משם.

ת. זו דרך יציאה מאוד מוזרה, לבקש עם סכין תנו לי לצאת, זו דרך מאוד מוזרה. אני ואמא שלי לא עמדנו ולא חסמנו ולא ראינו להשאיר את יובל ונופר בכוח, אחי בא ודיבר איתו יפה, אחי אמר לו בוא תחזור, למה הדיבור הזה? ואז הוא התעצבן ויצא עם סכין. הוא לא יצא בנעימים... אמא שלי אישה כיום בת 59 בערך, אלמנה, שאין לה יותר מידי מה לעשות עם 3 מלצרים... אמא שלי הכי בן אדם של שלום, היא מפחדת שיהיו ריבים. אמא שלי תעמוד ותחסום להם את הרכב?!".

18. אורין שללה כי אליהו אחיה איים או קילל את צולר כאשר הוא ונופר ישבו ברכבם. לשאלת הסניגורית מדוע הדפה את צולר כאשר אחז בסכין השיבה כי שירתה כלוחמת בשירותה הצבאי, והיא עשתה כן על מנת להציל את אחיה, ולדבריה: **"אני מעדיפה לשכב בבית חולים ולמות ורק שלא ידקרו את אחי"**.

19. עדותו של אדיר מרציאנו במשטרה הוגשה בהסכמה לתיק בית המשפט (4/ת). מרציאנו מסר גרסתו במשטרה ביום 10.11.2016, כחצי שנה לאחר האירוע, וטען כי זכר את האירוע באופן מעורפל.

לדבריו של מרציאנו בעדותו במשטרה, "לאחרונה" כאשר עבד "בגן גפן", "עובד ומעביד" רבו, התווכחו "והגיע לקצת ידיים אבל זה נגמר יפה והכל טוב". אדיר סיפר כי אינו זוכר את התגרה לפרטיה, והם "תפסו אחד את השני" והוא הפריד בין הניצים.

מרציאנו שלל בעדותו במשטרה כי ראה סכין, אמר שלא שמע איומים, מפי מי מהצדדים, וציין כי שמע את המלצר אומר "אני אתבע אותך". בהמשך עדותו, העיד מרציאנו שאינו יודע מה אירע ליד מחוץ לגן האירועים, ושהה שם "רק לרגע" על מנת להגיד לבעל הבית שזה "מיותר".

20. מטעם התביעה העידו מספר שוטרים אשר היו אחראים על החקירה. רס"ר שמואל הלפרין אישר בעדותו בבית המשפט, לשאלת הסניגורית, כי היה מקום לקחת את סרטי מצלמות האבטחה שהיו בגן האירועים, וציין כי "אין זה מתפקידו" להוריד (to download) את הסרטים, והוא אינו יודע כיצד לעשות כן.

הלפרין הכחיש כי אמר לאליהו לא לגעת במצלמות, ו"שהמשטרה תבוא לקחת את הסרטים".

21. לשאלת הסניגורית מדוע נמנע הלפרין מלזמן את נדב שוקרון ואימו של אליהו המתלונן לעדות, השיב כי נעשה ניסיון מצידו לאתר את כל המעורבים (הוא פירט ביחס לאמו של אליהו וביחס לשוקרון, אך אינו מוצא טעם להרחיב בנושא).

22. עד התביעה רס"מ רונן כהן ערך מזכר אשר הוגש בהסכמה - 9/ת, ממנו עלה, כי ביום 14.7.2016, סר למקום האירוע על מנת לאתר את מצלמות האבטחה. על פי האמור במזכר: **"בהיותי היום סמוך לשעה 13:00 ברחוב דוד חכמי 35 תל אביב, פגשתי במתלונן: יואב אליהו...וביקשתי ממנו את מצלמות האבטחה מיום האירוע, בבדיקה שערך במכשיר ה DVR הובר (צריך להיות הובר - ש.ב.) כי אין נתונים מיום האירוע"**.

23. עד התביעה רס"ב נועם בר חנוך, העיד בחקירתו הנגדית בבית המשפט בנוגע לפעולות החקירה שבוצעו על ידו. בר חנוך השיב לשאלת הסניגורית, כי לא תפס את מצלמות האבטחה מגן האירועים, הגם שאליהו מסר לו אודות קיומן, משום ש"אין זה תפקידו".

בר חנוך העיד כי "יכול להיות" שאמר לאליהו "לא לגעת" במצלמות, ושהמשטרה תגיע לקחתן. לשאלה מדוע לא פעל לכך שהמשטרה אכן תגיע לקחת את המצלמות השיב כי "אינו יודע".

24. בר חנוך לא סיפק הסבר מדוע לא זימן עד נוסף שהיה בגן האירועים, ואת אמו של אליהו לעדות, הגם שעלה מגרסתו של אליהו כי אלה היו עדי ראיה לאירוע נשוא כתב האישום.

25. רס"ל נזיה סעב העיד לעניין מעצרו של הנאשם צולר, ודוחות הפעולה והמעצר שערך הוגשו בהסכמה (ת/10, ת/11).

פרשת ההגנה

26. חקירתו של הנאשם צולר במשטרה הוגשה בהסכמה (ת/5). גם העימות שנערך לו מול אליהו הוגש (ת/7). על פי גרסתו של צולר במשטרה, הוא הגיע לעבודתו כמלצר בגן האירועים, ודפק על דלת הכניסה. צולר העיד כי אליהו שאל "מי שם", והוא השיב לו - "אחד המלצרים".

צולר העיד במשטרה, כי כאשר אליהו שאל בשנית מי נמצא מעבר לדלת, השיב לו "מוחמד מי אתה חושב שזה, המלצרים שלך". צולר העיד במשטרה כך:

"נכנסנו בדלת, בעל (המקום) לחץ לי את היד מאוד חזק וחיך כאילו בצחוק, ובשניה שלאחר מכן זה הפך לזה שהוא חונק אותי, ניסיתי להשתחרר בערך פי 2 מהגודל שלי, ואז זה התחיל להכאיב לי ואמרתי לו די וגם אמא שלו וגם אחותו ועוד אנשים ניסו להפריד לו את החניקה ממני, ניסיתי להשתחרר לתפוס במשהו אבל לא יכולתי לעשות כלום. אחרי שתי דקות הוא שחרר אותי... אמר לי מה יש לך אתה לא מבין הומור... אמרתי לו לך תזדיין תביאו את מה שאתם צריכים להביא לי... אמרתי לו תביא לי ואני הולך, לא נשאר לעבוד ככה... אני אתבע אותך. התכוונתי שאני אלך למשטרה... הלכתי למטבח לחפש את האחראי על הקייטרינג שאחראי על המשכורת שלי, הוא לא היה שם. יצאתי החוצה ואז הוא התחיל להגיד לי מי אתה חושב שאתה בוא רגע בוא רגע והצמיד אלי מצח. יצאנו החוצה הוא בא אחרינו, אמר לי אתה יכול להתחבר לי לזין, זה לא נגמר פה, אתה חושב שאתה גבר, זה לא נגמר בזה וממש התקדם אלי פיזית אמר אני אתן לך ראסיה. נכנסו לאוטו אני וחבר שלי נדב שוקרון וגם חברה שלי נופר היתה שם, באנו ללכת ולא יכולנו ללכת רברס כי היו שם אנשים ויואב הבעל מקום בא לחבר שלי על האופנוע וניסה לשכנע אותו שישאר לעבוד ואז הוא ניגש אלינו האוטו היה פתוח והוא הניח שתי ידיים על החלון ולא נתן לנו לסגור את החלון, אמרתי אני לא רוצה לדבר איתך ניסיתי להוציא את הידיים שלו מהחלון על ידי דחיפה והוא אמר לחברה שלי זה לא נגמר היום אתם לא תצאו מפה אתם לא יודעים מי אני, אני אזיין אותך. ממש פחדתי, ממש פחדנו, והוא הרים עלי יד ואני עובד גם בתור אינסטלטור ויש לי כלים באוטו והיה לי סכין של הצבא בכלל, קיבלתי אותה על הצטיינות, ורציתי להפחיד אותו כדי שנוכל להתקדם. אני התקדמתי 4 או 5 צעדים אמרתי לו מה אתה רוצה שאני אעשה, אנחנו הולכים, צעקתי ממש, וזהו לקחתי כמה צעדים. אותו תפסו והוא צעק אלי בוא תדקור אותי אם אתה גבר,

והוא גם דפק על החלון אחרי שסגרנו אותו".

27. צולר העיד כי המדובר בסכין "קומנדו", והוסיף: "אני אומר לך בכנות, יש לי כלים תמיד אנחנו עושים גם קמפינג, אז הסכין לשם הקמפינג והכל. ש. אבל אתה הוצאת סכין בשביל משהו אחר ת. לצורך הרתעה וזהו".

28. בהמשך חקירתו במשטרה העיד צולר:

"ש. ...אני אומר לך שהיו עדים שאמרו כי צעקת עליו אני אדקור אותך אני אזיין אותך?

ת. לא אמרתי את זה, אתה יודע מה אולי מהאדרנלין אמרתי את זה אבל באמת שאני לא זוכר שאמרתי דבר כזה".

29. צולר שלל כי תקף את אליהו, וביקש להתלונן על כך שהותקף על ידו ונחנק "ממש חזק" עד שהתקשה לנשום (הכוונה היא למועד כניסתו של צולר למתחם, בתחילת האירוע - ש.ב.).

30. בעדותו בבית המשפט, במסגרת חקירתו הראשית, חזר צולר על גרסתו כפי שעלתה בחקירתו במשטרה, והעיד כי הוא עובד בשיפוצים: "עשיתי לימודים של אינסטלציה, בענף הבנייה ובענף הלוגיסטי".

31. צולר הוסיף, כי לאחר שאלהו תקף אותו (בעת שנכנס צולר לגן האירועים, לעיל), ביקש ממנו תשלום עבור הפעמים הקודמות בהן עבד במקום, ואמר לו שהוא הולך מהמקום; כך צולר:

"אמרתי לו שיש לו אפשרות לריב איתו או לדבר איתו דרך עורך דין. ושאני לא בן אדם שרב או משהו. כשהוא יצא החוצה, יצאנו גם וכל פעם הוא יצא כל 30 שניות משהו החזיר אותו חזרה לאולם... הוא בא עם ידיים מאחורי הגב, הצמיד את המצח שלו אלי וקילל אותי. הוא בא כאילו להתנפח. בקטע של כאילו בוא תרביץ לי... הבנתי את הטיפוס אמרתי לו אני יכול להביא לך חיבוק. יש צינורות אחרות לפתור סכסוכים, אתה רוצה חיבוק, אם אני לא הולך... הוא אמר תתחבר לי לזין, אתה לא מכיר אותי, אני אזיין אותך, זה לא יגמר בזה, אתה לא תדפוק לי את האירוע".

32. צולר תאר אף בעדותו בבית המשפט את גרסתו להתרחשות שארעה ליד הרכב (גרסה מעט יותר דרמטית; ראו נושא הכנסת פלג גופו העליון של אליהו לתוך הרכב בו ישבו צולר ונופר):

"... באנו לנסוע, ומאחורינו היו אמא שלו ואורין ואחותו. הם מנעו מאיתנו לקחת רוורס. מאחורה אמא שלו ואחותו עמדו. ואני רואה שאמרתי לנופר לפתוח את החלון כשנוכל להגיד להם שאנו רוצים לנסוע אחורה.

הוא דיבר עם נדב כשהיה על האופנוע שלו והתכוון לצאת, וכשפתחנו את החלון להגיד להם לזוז, הוא בא ורכן על החלון, עם שתי הידיים והכניס את פלג הגוף העליון שלו לאוטו. אני הייתי בהלם וחיפשתי את המקום הבטוח שלי ללכת משום. נכנס אשכרה לתוך האוטו. ניסיתי לסגור את החלון אבל הוא הפעיל מסה. ניסיתי להדוף אותו עם היד.

...

זה סיטואציה של כמה דקות שהוא בא אלי ומקלל אותי ומאיים וכל שניה כשהוא ניגש אלי זה לא נגמר בזה. אנשים מושכים אותו שהוא לא ירביץ לי חזרה. אם זה היה תלוי בו הוא היה מתנפל עלי עוד פעם. אין לי הכרות או סכסוך איתו, בסך הכל באתי לעבוד. הוא היה בקטע של אתה לא הולך, אתה לא תדפוק אותי. אם צריך אעשה מה שצריך שתשאר, כל החצי גוף שלו מעל נופר, היא לא מצליחה להגיע להגה והוא שולח יד, הייתי בטוח שהוא הולך לשים לי סטירה, שלחתי יד למושב האחורי, יש לי ארגז כלים, ויצאתי עם הסכין. יצאתי ביחד, שלחתי יד מאחורי המושב, היה לי ארגז כלים, באוטו של חברה שלי, הייתה מסיעה אותי לעבודה".

33. לשאלת בית המשפט, לשם מה החזיק את הסכין ברכבה של נופר, השיב צולר כך:

"גם לעבודה וגם לקמפינג. באותה מידה יכולתי לצאת עם מברג. תפסתי את הסכין, יצאתי עמה מהאוטו, הלכתי 4 צעדים שמאלה אחורה, לא עברתי את הקו של האוטו, והוא בצד השני של האוטו של הנהגת, ועשיתי ככה, שאלתי מה אתה רוצה, והסכין ביד. לשאלת בית המשפט הסכין היתה לצד הגוף ראו אותה אבל לא הנפתי אותה. ואמרתי לו מה אתה רוצה, אנחנו רוצים ללכת הבית. כשהוא ואמא שלו ראו את הסכין וכל הנוכחים אז אוטומטית יהב ואחותו תפסו אותו והרחיקו אותו כי הוא התלהם. הוא אמר לי בוא תצא גבר, תדקור אותי, ממש התקדם לצד של המכונית להגיע אלי. הם משכו אותו ואמא שלו זזה ישר איך שיצאתי מהדלת, וברגע שאמא שלו זזה נכנסתי לאוטו ואמרתי לנופר בואי ניסע מפה וכך הסתיים האירוע בעצם, בכך שיצאתי עם הסכין הם משכו אותו מהאוטו, ואמא שלו פנתה את הדרך החוצה ונסענו משם.

ש. שאלת בית המשפט, כלומר הסכין עבד?

ת. היא יצרה את ההרתעה ויכולתי ללכת משם

ש. תסביר לבית המשפט למה הוצאת את הסכין?

ת. כי לא היתה לי ברירה. בן אדם תקף אותי, הוא בתוך האוטו שלי, של החברה שלי".

34. לשאלה מדוע נשא עימו סכין בארגז הכלים, השיב צולר כך: "אני עובד איתה בעבודה שלי בשיפוצים, לחתוך פלטות ויש לי מסורית מאחורה וגם לקמפינג. אנחנו מטיילים הרבה בארץ. הסכין משמשת לחיתוך בשר או חבלים. סכין השרדות. יש בה מצפן".

35. בעדותו בבית המשפט חזר צולר על כך שביקש במסגרת חקירתו במשטרה שיאותרו מצלמות האבטחה מגן

האירועים, על מנת להוכיח את גרסתו.

36. בחקירתו הנגדית, חזר צולר על גרסתו בקשר לאירועים הנטענים, וחזר על נסיבות שליפת הסכין, כדלקמן:

"ש. איזה אנשים היו מאחורה?

ת. אמא שלו ואחותו. יואב דיבר עם נדב, האופנוע היה מול האוטו ופה היה את המעקה של החניה, לא יכולתי לזוז, הוא שם ידיים על החלון, ניסינו לסגור את החלון והוא הפעיל מסה. אתה סוגר את החלון והחלון לא נסגר, הוא רוכן מעל החלון, צורח ומקלל.

...

ש. איזה סכנה חשת באותו רגע?

שבן אדם בא לתקוף אותי. הוא מזיז את היד לעברי, הוא רוכן מעל הבת זוג שלי ומקלל, עוד שניה הוא ישלח לה מרפק לפנים, אני כולי כלוא, לא יכול לא ימינה ולא שמאלה, אני יודע בוודאות שהוא הולך לתקוף אותי. אני רואה לו בעיניים.

ש. תאשר שהוא לא תקף אותך?

ת. כי הושטתי יד לאחור ורצה הגורל המנחוס שלי וזה היה סכין ולא פטיש ויצאתי החוצה. זה שיצאתי החוצה עם הסכין זה לא אומר שהוא נרגע. הוא בא להתקדם לעבר הסכין והם דחפו אותו לכיוון האולם. בשניה שאמא שלו וזה נכנסתי לאוטו ויצאנו משם. גם אם היה מתקדם, הייתי רץ לכיוון השני וזורק את הסכין..."

37. צולר העיד בקשר לנסיבות החזקת הסכין, ולצורתה:

"ש. איזו סכין זו היתה?

ת. סכין השרדות שקיבלתי מהמג"ד שלי

ש. זו סכין קומנדו?

ת. זו סכין דומה, מי שלא מכיר יכול להתבלבל. לסכין הישרדות יש מצפון ומקום לשמור דברים בסכין.

ש. באותו יום באת לעבוד במלצרות.

ת. באותו יום באתי לעבוד בשיפוצים וכהשלמת הכנסה לעבוד באולם

ש. למה בחקירה אמרת שזה לצורך קמפינג?

ת. זה גם לשיפוצים וגם לקמפינג

...

ש. יואב אומר שזו סכין ציידים באורך 20 ס"מ?

ת. סכין ציידים זה לא. 20 ס"מ יכול להיות, לא מדדתי אף פעם. סכין ציידים בטוח לא. סכין ציידים זה להב
30 ס"מ...

ש. תסכים להציג את הסכין?

ת. כן יש לי תמונות ואני מוכן להביא לדיון הבא."

38. מטעם ההגנה העידו, בנוסף לנאשם צולר, חברתו נופר ימין, וחברו נדב שוקרון. עדותה במשטרה הוגשה מטעם
ההגנה (נ/9); כך העידה נופר בחקירתה הראשית:

"אני נופר הייתי בת הזוג של יובל באותה תקופה... באותו יום באנו לעבוד... אני חניתי את האוטו ונעלתי
וכשבאתי להיכנס הייתי בסיטואציה שכולם יצאו מהחדרים ויובל (לא יכולה להיות מחלוקת כי הכוונה ליואב, ולא
ליובל - ש.ב.) תפס אותי וחנק אותי (מראה בידה לפיתה). ראיתי את זה בעיניים שלי. בסיטואציה זו אני הגעתי.
באותו רגע יצאנו אנשים מהחדרים, יצאה אמא של הבחור, והיא היתה עם צלחת של אוכל ואמרה לבן שלה
תפסיק, אני מכירה אותך כל מיני דברים כאלה, זה יהיה משהו רציני. אני הייתי ממש לחוצה וזה לקח זמן עד
שהוא שיחרר אותי. עד שיואב שחרר את יובל. באיזה שהוא שלב הוא שחרר אותי, יובל היה אדום והעיניים
שלו ברקו כמו דמעות, היה נראה כמו אחרי מאמץ, לא הצליח לנשום. ובאו ותפסו את הבחור, באו סביבו,
המנהל אירוע, היתה שם אחותו, אמא שלו והמנהל אירוע. הם באנו וניסו לדבר איתו, ויובל אמר לו למה
אתה נוגע בי, אותו בחור התקרב אליו בצורה מאיימת ואמר לו מה אתה ילדה, מה אתה בן 4. יובל אומר לו
אל תגע בי, וזה היתה סיטואציה שנכנסתי ללחץ אפילו לא נגשתי ליובל לדבר איתו. מישו הכניס אותו לחדר,
את יואב. יואב יצא ובשניה שהוא יצא הוא ניגש עוד פעם ליובל, ויובל אמר לו אל תגע בי, אתה רוצה
שאתבע אותך? מאותו רגע הבחור שינה את החזות שלו, הוא בא במטרה לאיים, הוא בחור מאוד גדול ושרירי,
הוא התנפח ובא לכיון יובל והיה יותר מאיים.

...

יובל בא ואמר אני רוצה את המשכורת שלי, הוא עבד שם 3 אירועים. את המשכורת אנו לוקחים מבן
מנהל הקייטרינג. בן לא היה שם והוא ויתר, יובל אמר אני מוותר. ואז כשהיינו בחוץ יואב עוד פעם
יצא אלינו ויצאו אחריו אמא שלו, אחותו ומנהל האירוע וכולם בחניון. עמדנו ליד הבוטקה של השומר,
ויואב התקרב ליובל ממש מנופח, אני הלכתי אחורה לצד השני ויובל פנה ליואב ואמר לו תתרחק
ממני, אנחנו רק רוצים כמה דקות לנשום ויואב לא התרחק, עדיין עמד שם ומסביבם כולם עומדים.
יובל אמר לו אתה רוצה חיבוק? אם אתה צריך אני אביא לך חיבוק. זה לא היה בהתרסה, זה היה
ממקום של שניה לנשום. יואב שוב התעצבן, נדב ניגש אלי או ליובל ואמר לנו בואו נכנס לאוטו. באותו

רגע הרחיקו אותו, משהו הרחיק את יואב ונכנסו לאוטו. אני יובל ונדב עלה על האופנוע. אני חושבת שהנעתי את הרכב, נדב עלה על האופנוע ובא לשים קסדה, יואב התקרב לנדב שהיה על האופנוע ואמר לו אין סיכוי שאתם הולכים, או משהו כזה. אתם לא תפוצצו לי אירוע. נדב אמר לו - לא זוכר בפירוש, אמר לו אני לא יכול לעבוד עכשיו, לא מסוגל להישאר פה, זה קשה לי רגשית. יואב ענה לו משהו מאוד מזלזל ובצעקות ובטון רם של מה נראה לך בגלל הרגשות שלך אתה תלך ולא תעבוד היום? משהו כזה. נדב עוד לא שם את הקסדה אפילו. היינו בתוך האוטו ויובל ביקש לפתוח את החלון ומאחורה אמא של יואב ומקדימה לא היה אפשר לעבור כי היה מחסום. באותו מקום עמדה אחותו והמנהל אירוע, ממש מאחורי האוטו, עמדה אמא של יואב ואיפה שהוא בצד אני חושבת מאחורי האופנוע עמדה אחותו של יואב ומנהל האירוע. יובל ביקש לפתוח את החלון שנאמר לאמא ללכת שנוכל להזיז את האוטו וכשפתחנו את החלון יואב התקרב לחלון, הייתי בצד של הנהג והוא פשוט נכנס לתוך האוטו. עם פלג הגוף העליון. הוא נעמד בתוך האוטו, ואמר אין מצב שאתם הולכים, אתם לא יודעים מה אני אעשה לכם, אתם לא תפוצצו לי את האירוע, לא מעניין אותי, בצעקות. אני ממש נלחצתי, הלכתי אחורה, הייתי מאוד בלחץ. יובל הסתכל עלי וראה שאני בלחץ ושם את היד שלו עלי בצורה מגוננת על מנת שיואב לא יוכל לגעת בי. ואני זיתי לכיון יובל.

ש. מה יואב עשה?

ת. הוא פשוט צעק עלינו. אמר אתם לא תלכו מפה, אתם לא יודעים מה אני יכול לעשות לכם. באותו רגע אני חושבת שהוא קילל, הוא אמר אני יכול לחבר אותך לזין שלי.

ש. אמרת שיואב רכן עם פלג הגוף העליון ויובל ניסה להגן עליך. מה יואב עשה?

ת. הוא פשוט נכנס יותר פנימה והתקרב יותר ליובל. יובל אמר לו תצא מהאוטו אני רוצה ללכת ותגיד לאמא שלך לזוז. לא זוכרת את הניסוח המדויק. הכוונה הכללית היתה שאמא שלו תזוז. אני לא יכולתי לזוז באותו רגע, בקושי לנהוג יכולתי. הרגשתי שהם מכתרים אותנו, היו 4 אנשים שניסו לתפוס אותו והבחור, יואב, כל הזמן הצליח להשתחרר מהאחיזה שלנו. הרגשתי חסרת אונים ומאוד בלחץ. באותו רגע שהבחור נכנס לאוטו, יואב, וצעק עלינו, עדיין הייתי תחת היד של יובל, יובל יצא מהאוטו, וחזר פשוט תוך כמה שניות וטרק את הדלת. אמא שלו זזה מאחורי הרכב, היא התחילה להתקדם לכיון הדלת, לקחה את הטלפון שלה, והתחילה לצלם אותנו נוסעים. אני פשוט התנעתי ונסעתי."

39. נופר העידה בחקירתה הנגדית אודות נסיבות הימצאות הסכין ברכבה:

"ש. והארגז שהיה ברכב עם הכלים הוא היה שם על בסיס קבוע?

ת. כן

ש. כמה זמן היה ברכב?

ת. לא יכולה להגיד בדיוק. תקופה ארוכה לדעתי. הארגז הזה משמש לעבודה גם והוא

בד"כ הולך וחוזר, וזה לא היה תקופה ארוכה באמת. מעבר לזה באותה תקופה היינו עושים המון טיולי קמפינג והיינו חבורה מאוד מגובשת והיינו נוסעים לדרום, מעיינות בארץ וישנים שם. הארגז היה משמש אותנו המון. לפעמים הוא פשוט היה נשאר באוטו.

- ש. ראית את התוכן שלו?
- ת. כן
- ש. מה היה שם?
- ת. ברגים, מסמרים, אומים, פטיש,
- ש. וסכין?
- ת. אה, סכין היתה שם, חבלים קטנים, פטישון אולי זה שמתחבר לחשמל...
- ש. איך הסכין נראתה?
- ת. שחורה עם ידית שחורה, עם ידית מפלסטיק... או גומי, והסכין עצמה מברזל עם ציפוי שחור וכתוב עליה בהצטיינות או בהוקרה ממגד גבעתי. זהו.
- ש. בית המשפט שאל אותך למה לא הזכרת את הסכין. אני אומרת לך שידעת לספר על הכל באופן מפורט ואת הסכין השמטת.
- ת. א - לא השמטתי אותה, אמרתי שאני יודעת שהיא היתה שם וידעתי את זה רק אחרי האירוע. בנית אני מניחה שאתם יודעים מה זה פאניקה ואני לא אישה קטנה. באותו רגע שיואב נכנס לאוטו הייתי באימה. לא יכולתי להסתכל בעיניים של יובל. לא שמתי לב באיזה שלב יואב מוציא את עצמו. ניסיתי לסגור את החלון, הייתי צמודה ליובל, הוא שם עלי את היד שלו, יואב היה על ההגה וניסיתי לסגור את החלון שהיה לידי וזה מה שאני זוכרת מאותו רגע
- ש. לא ראית את יובל מושיט את היד ומוציא את הסכין?
- ת. לא."

40. נדב שוקרון העיד אף הוא מטעם ההגנה אודות האירוע נשוא כתב האישום, וסיפר כי ראה כיצד בכניסתם לגן האירועים, חנק אליהו את צולר. כך העיד שוקרון בעניין זה: "נכנסנו למקום, התחילו משחקי ידיים אני חשבתי שהם מכירים או חברים, שהוא מרשה לעצמו לעשות דבר כזה, ואחרי דקה וחצי שתיים שהוא חנק אותו הבנתי שזה לא משחק, התחילו להגיע אנשים ומי שעבד שם. הפרידו כוחות. ויובל אמר לו - ככה אתה מקבל את כל העובדים שלך או משהו כזה. אמא שלו היתה שם ועוד בחורה ואחד שעבד במטבח לדעתי. התחיל דין ודברים. ויצאנו החוצה, אחרי שיובל צעק עליו מה אתה עושה מה נראה לך, הוא אמר לו מה אתה נקבה, משהו כזה, מה אתה לוקח את הדברים ככה, יובל לא הבין פשר הדבר..."

שוקרון המשיך והעיד באשר להתרחשות המאחרת יותר, ליד רכבה של נופר: "אני עליתי על האופנוע והם נכנסו לרכב. הוא נעמד מולי על האופנוע אמר לי מה אתה נקבה... לא נתן לי כ"כ לזוז, נעמד מולי. האופנוע חנה ממש ליד הרכב, היו שם כמה וכמה אנשים. נופר לדעתי בשלב זה כבר הניעה את הרכב ואז הוא נכנס, שם ידיים על החלון, אני ראיתי את זה. שם ידיים על החלון ונכנס עם הגוף, ניסה להגיע ליובל, ויובל הדף אותו. כשבית המשפט שואל אותי למה הוא לא הלך לצד של יובל (לא הצד של הנהג) אני משיב שאיני יודע, אולי החלון של יובל היה נעול. אני הייתי ליד החלון של נופר והוא דיבר איתי בהתחלה. אז ניגש לנופר ויובל אמר לו תעזוב אותנו, נופר לא יכלה לצאת מהחניה באותו רגע

...

ש. אמרת שהוא דיבר לא יפה וקילל ואיים. מה הוא אמר?

ת. ... לך תזדיין. אני אחבר אותך לזין שלי... מלא ארסנל קללות מגוון מאוד

ש. בסך הכל אפשר להבין אותו. 3 חברים מברזים לו. אמרת לו לאן אתה הולך?

ת. אמרתי לו שאני לא מסוגל לעבוד ככה.

ש. ומה קרה כשהוא נכנס עם פלג הגוף שלו לאוטו?

ת. נכנס עם הגוף שלו, ניסה להגיע ליובל, יובל הדף אותו ואני כבר ירדתי מהאופנוע. ויובל פתח את הדלת, יצא מהרכב, כשירדתי מאופנוע הייתי מאחורי הרכב. ואז ראיתי שהוא עם סכין ואמר לו מה אתה רוצה שאני אעשה

ש. איך הוא היה עם הסכין?

ת. פורס ידיים לצדדים. הסכין היתה מונחת בידו, אך לא נפנף בה

ש. מה יובל אמר

ת. שאל אותו מה אתה רוצה שאני אעשה או משהו בסגנון. התחילו צעקות ואחרי כמה שניות יובל נכנס לאוטו ...

...

ש. הכרת את הסכין קודם לכן?

ת. כן, זו סכין שהוא קיבל מהצבא, מהמגד שלו. סכין שמשתמשים בה לקמפינג וטיולים בשטח ובעל האש.

ש. שאלתי אותך לגבי אורין שהוא טוענת שיובל צעק אני אדקור אותך וגם המתלונן אמר שהוא ידקור אותו ויזיין אותו. מה יש לך להגיד על זה?

ת. יובל לא אמר דברים כאלה".

41. בחקירתו הנגדית, השיב שוקרון לשאלות התובעת:

י"ש. תיארת משחק ידיים. מה בדיוק היה?

ת. אני יכול להדגים. (הנאשם קם לטובת ההדגמה). לחצתי לו את היד ומאוד מהר זה היה למצב שיובל היה לפות ומכופף תחת ידו של יואב. לפעמים יש משחקים מטומטמים כי אין מה לעשות.

ש. איך זה היה נראה לך?

ת. בשניות הראשונות זה היה נראה כאילו הם מכירים, וכשזה לא הפסיק ויובל נהיה אדום ונחנק ודפק עליו כי לא שחרר, הוא ... לא יודע איך להסביר את זה. זה היה משהו כמו תראו אותי, אני חזק.

ש. תארת לפיתה בצוואר.

ת. חניקה. הוא קם אדום ושרוט...

...

ש. כשהייתם בחוץ ואתה, יובל ונופר החלטתם ללכת, גם האמא והמתלונן ניסו לעצור אותו. הניסיון היה אגרסיבי ופיזי?

ת. יואב די עצר אותי עם האופנוע ונעמד מולי, ואמר לי לאן אתה הולך אתה דופק לי את האירוע, ניסה לחסום אותי, ניסה להגיד לנו להישאר ומה נראה לכם... ואני אמרתי שלא מתאים לי לעבוד במקום כזה

ש. הסכין - ברגע שיובל יצא עם הסכין תתאר לי את ההתרחשות.

ת. ניסינו ללכת כמה וכמה פעמים, הבן אדם פשוט עצר אותנו. אמרנו מספיק, אנחנו לא רוצים את כל הסכסוך הזה ואת הבלגן. אנחנו נלך הביתה...ברגע שיובל יצא עם הסכין הוא צעק מה אתה רוצה שאני אעשה, לא היה לו ברירה פשוט, הבן אדם נכנס חצי גוף לתוך האוטו. אז הוא יצא עליו."

הקלישאה מתממשת: סכין שהופיע במערכה ראשונה - נשלף בשלישית

42. האירוע המתואר בקצרה ממש בכתב האישום נחלק לשני תתי-אירועים: הראשון, מיד בכניסה לגן האירועים, בו מתרחשת אינטראקציה אלימה, מטופשת ומיותרת בין בעל המקום (יואב אליהו) לבין הנאשם צולר. זו היא

האפיזודה הראשונה באירוע. אותה אפיזודה ראשונה, של מפגש מטופש כמו בקרב תרגולים ממש, הובילה לפגיעה והיעלבות של צולר, שהחליט מיד שבמקום כזה, עם בעלים כאלה - אין הוא מוכן לעבוד, וכך גם חבריו, נופר ונדב, שהחליטו לעזוב עימו את המקום. אז, משהודיע צולר כי הוא ושני חבריו עוזבים (סך הכל שלושה מלצרים), לא לפני שהוא עובר במטבח כדי לאסוף את שכרו - החלה האפיזודה **השנייה**, שעיקרה נסיונו של אליהו למנוע את השלושה לעזוב את המקום, ובכך "לדפוק לו את האירוע". לקראת סופה של אפיזודה זו - נשלף הסכין על ידי צולר.

43. נלך איפוא אפיזודה-אפיזודה, ודווקא מן הכבד אל הקל.

44. התביעה ביקשה להרשיע את הנאשם צולר בעבירות של החזקת סכין שלא למטרה כשרה ובאיומים, ביחס להתרחשות המתוארת באפיזודה השנייה. לשיטת התביעה, **גם על פי גרסת צולר עצמו**, יש לקבוע כי הוא ביצע את העבירות המיוחסות לו.

התובעת ציינה בסיכומיה, כי אין מחלוקת עובדתית על כך שצולר יצא מרכבה של נופר כשהוא מצויד בסכין, וטענה כי אין מתקיים במקרה זה סייג לאחריות פלילית מסוג הגנה עצמית.

לשיטת התביעה, תגובתו של צולר, שליפת הסכין, לא היתה מידתית, וככל שלא היה באפשרותו לעזוב את המקום נוכח "כיתור" רכבה של נופר (בו שהו השניים), עמדו בפניו חלופות אחרות, פוגעניות פחות, כמו למשל להזעיק את המשטרה.

45. התובעת ביקשה להרשיע את צולר בעבירת האיומים, שוב - גם על סמך עדותו בלבד. לדבריה, גם אם בית המשפט יקבע שצולר לא איים במילים ממש, כטענת המתלונן - אלא רק אחז בסכין בנסיבות בהן הודה, הרי שמתקיימים יסודות עבירת האיומים.

בקשר למטרת החזקת הסכין, טענה התביעה כי הפסיקה שהגישה ההגנה - אינה רלוונטית, שכן השימוש שעשה צולר בסכין על מנת להרתיע ולאיים, משמיט את הקרקע תחת יסוד ה"מטרה כשרה".

46. ההגנה, מאידך גיסא, ביקשה בסיכומיה להורות על זיכוי של צולר מביצוע העבירות המיוחסות לו, וטענה כי כל התנהלותו נבעה אך ורק בכדי לחלץ עצמו מתוקפנותו של המתלונן. ההגנה טענה עוד, כי הסכין הוחזקה למטרה כשרה, והשימוש שנעשה בה על ידי צולר חוסה תחת "הגנה עצמית".

לשיטת ההגנה, בחינה עצמאית של הימצאות הסכין ברכבה של נופר, מובילה למסקנה לפיה צולר עמד בנטל להוכיח שהחזיק בה למטרה כשרה בלבד.

47. החלטתי להרשיע את הנאשם צולר בעבירות המיוחסות לו באפיזודה השנייה. ודוק: גם אם אקבל

במלואה את גרסתו של צולר, וכך אעשה לצורך הענין, הרי שאין בה אלא הודאה באשמה, מבלי שמתקיים סייג ההגנה העצמית. יתר על כן: מכיוון שאימצתי את גרסתו העובדתית של צולר, במלואה, הרי שאין כל נפקות לקיומם של מחדלי החקירה שנטענו על ידי ההגנה (מחדלים שרק לכאורה פגעו בחשיפת האמת העובדתית). אסביר להלן.

עבירת האיומים

48. על פי גרסתו של צולר, כמצוטט לעיל, הוא עשה שימוש בסכין במטרה **"לניצר הרתעה"**, לשיטתו - משום שחש מאוים מפניו של אליהו.

צולר העיד, במפורש, כי עשה שימוש בסכין כדי "לפלס" לו דרך החוצה מן המתחם, והוא עשה כן באמצעות סכין ארוכה, בת כעשרים סנטימטר, עימה הלך כמה צעדים באופן הפגנתי תוך שהוא שואל (רטורית) את אליהו, יריבו, "מה אתה רוצה?". **כל בר דעת יבין מיד, כי האוחז סכין ביציאתו מן הרכב, תוך שהוא שואל כך את בר הפלוגתא שלו, מאותת לו, מאיים עליו, לבל "ניאלץ" אותו להשתמש בסכין. הדברים ברורים בעיניי, כשמש.**

49. יצוין, כי בחקירתו במשטרה, אישר צולר, בלשון רפה, כי כאשר אחז בסכין איים על אליהו באומרו "אני אדקור אותך, אני אזיין אותך". צולר העיד כי אינו זוכר שאמר את הדברים, אולם הוסיף כי "אולי" נאמרו על ידו, עקב "האדרנלין" שהיה מנת חלקו באירוע המסעיר.

50. לא נעלם מעיניי, כי בעדותו בבית המשפט, שלל צולר, מכל וכל, שאמר את אותם המילים ("אדקור אותך"); אולם אין בכך כדי לשנות, משפטית. עצם היציאה מן הרכב כשהסכין בידו, תוך הצגת אותה שאלה מתריסה - מהווה איום, אם לא בדיבור, בוודאי שבהתנהגות.

51. יפים לענין זה הדברים שנקבעו בפסיקה ביחס להתקיימות היסוד העובדתי בעבירת האיומים, בין היתר בע"פ 3779/94 **חמדני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 11.2.98), שם נקבע כדלקמן:

"כבר נפסק לא אחת כי יש לבחון את התקיימותו של האיום לפי אמת-מידה אובייקטיבית, היינו אם יש בדברים כדי להטיל אימה בלבו של אדם רגיל מן היישוב בנסיבותיו של האדם שנגדו הופנה האיום".

בנוסף, באשר ליסוד העובדתי, נקבע בפסיקת בית המשפט העליון כי זה יכול להתקיים לא רק על דרך מילולית, אלא גם בדרך של התנהגות. ראו לענין זה רע"פ 2038/04 **לם נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 4.1.06) (להלן: **"לם"**):

"ניתן ללמוד אפוא מלשון החוק כי התנהגות שהיא מעשה איום אינה מוגבלת לצורה מסוימת והאיום יכול להימסר בכתב, בעל פה או בתנועות גוף. כמו כן, האיום יכול להימסר תוך שימוש באמצעים שונים... ההיגד "בכל דרך שהיא", המגדיר את היקף הרכיב ההתנהגותי בעבירת האיומים, מבטא את מגמת החוק לקבוע מרחב בלתי מסויג של צורות התנהגות אסורות, ובלבד שהן עולות מבחינה מהותית

כדי "איום". התייחסות זו לעבירת האיומים היא התייחסות הבוחנת את מהותו ותוכנו של הביטוי ולא את צורתו החיצונית" (שם בעמ' 107, ראו גם; ע"פ 1795/06 רון יוספי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 24.7.06)).

נקבע כי המבחן לקיומו של איום הוא אובייקטיבי ועל כן 'יש לבחון את השאלה אם הדברים שנאמרו על ידי הנאשם נשאו אופי של איום לפי המבחן של השפעתם האפשרית על האדם הרגיל ולא לפי הרגשתו הסובייקטיבית של האדם שאליו הם כוונו' (ראו י. קדמי, על הדין בפלילים, חלק רביעי, מהדורה מעודכנת, תשס"ו-2006, וההפניות שם).

היסוד העובדתי - התקיים איפוא.

52. ומה באשר ליסוד הנפשי? בעניין **לם** נקבע כי: **"על היסוד הנפשי של הכוונה להפחיד או להקניט הקבוע בעבירת האיומים חלה הלכת הצפיות. בהתקיים מודעות ברמת הסתברות גבוהה, עד כדי קרבה לוודאות, כי הביטוי המאיים עלול להפחיד או להקניט את קולט האיום - הוא המאיים - כי אז מתקיים היסוד הנפשי הנדרש לצורך הרשעה בעבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין".**

53. בענייננו, כאמור, צולר העיד, ברחל בתך הקטנה, כי מטרת שליפתה של הסכין היתה **הרתעה** - להרתיע את המתלונן ולגרור לאימו לפנות את הדרך, על מנת שיוכל לעזוב את המקום. הנה כי כן, לא יכולה להיות מחלוקת כי היסוד הנפשי - מתקיים אף הוא.

54. ההגנה טענה, כי האיום האמור אינו מגלם עבירה פלילית, נוכח התקיימותו של סייג "הגנה עצמית". האמנם? אינני סבור שכך, כמבואר להלן (לאחר הפרק הבא, הדין בעבירת החזקת הסכין שלא למטרה כשרה).

איום באמצעות סכין - שולל ומשמיט את הטענה כי הסכין הוחזקה למטרה כשרה

55. לגבי דידי, הפתרון לסוגיה זו פשוט, ואני רואה עין בעין בענין זה עם התביעה: **איום באמצעות סכין סותר את הגולל על הטענה לפיה הוחזקה למטרה כשרה** (אפילו נניח, רק לרגע, שבכלל הוחזקה למטרה כשרה עד לרגע שנשלפה על ידי צולר). ראו לענין זה, רק למשל, את קביעת בית המשפט העליון - השופט שוהם, על דעת השופטים דנציגר ופוגלמן - במסגרת ע"פ 8823/12 **שבתאי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 1.7.2014), היפה לענייננו בשינויים המחויבים (שאין בהם כדי להשליך על הראציונאל הנדרש), כך:

"...בענייננו, מלמדים המסמכים הרפואיים שהוגשו בנוגע לפציעותיו של אלמוג בברור כי המערער החזיק בכלי 'שמסוגל לדקור או לחתוך', וגדר הספקות נוגע לשאלה האם החפץ החד בו השתמש המערער, נכנס בגדר המונח "אולר". ואולם, וכפי שציין בית משפט קמא, אין לשאלה זו נפקות ממשית בענייננו, שכן אף אם נניח כי מדובר באולר, הרי משנקבע כי התקיימה במערער הכוונה לגרום

לחבלה חמורה, נשללת, מניה וביה, חזקת כשרות החזקת האולר, כאמור בסעיף 186 לחוק העונשין. לפיכך, משהוכח כי החפץ החד בו השתמש המערער 'מסוגל לדקור או לחתוך' כלשון הסעיף, ומשלא עומדת לזכותו החזקה בדבר כשרות ההחזקה, נראה כי היה מקום להרשיע את המערער גם בעבירה שעניינה החזקת סכין שלא כדין".

56. ראו עוד בעניין זה, למשל, את ת"פ (ת"א) 24166-09-13 **מדינת ישראל נ' סרור** (ניתן ביום 20.6.2016), שם הורשע נאשם בעבירה של החזקת סכין שלא למטרה כשרה. סרור איים באמצעות סכין יפנית על עובר אורח. בית המשפט דחה את טענתו כי החזקת הסכין היתה למטרה כשרה, וקבע כי **גם אם נאמר שמלכתחילה החזיק הנאשם בסכין למטרת עבודתו, הרי השימוש שעשה בה מוציאה אותה מגדר ההחזקה למטרה כשרה**. וראו עוד קביעות נוספות של בתי משפט השלום ברוח זו, למשל, בת"פ (רמלה) 22918-12-16 **מדינת ישראל נ' מימוני** (ניתן ביום 27.11.2017) ות"פ (י-ם) 33785-06-10 **מדינת ישראל נ' כהן** (ניתן ביום 19.5.2011).

57. הדעת נותנת, וכך גם סבור בית המשפט העליון בפרשת **שבתאי** (לעיל), כי מטרת החוק האוסר על החזקת סכין מחוץ לחצרים היא **בדיוק למנוע שימוש בה כפי שעשה כאן הנאשם צולר**. מטרת החוק היא למנוע מצב בו אדם ישלוף, בצר לו, סכין, על מנת לפתור סכסוך. לענין זה - אין נפקא מינה אם ההחזקה בסכין בצאתו של אדם מחצריו היא כשרה[1] (למשל - קצב העושה דרכו לבית העסק כשהוא נושא סכין חדשה שרכש לשם כך), וברור שכך הם פני הדברים מקום שההחזקה בסכין, מלכתחילה, איננה כשרה.

58. אולם, הקביעה דלעיל, היא רק למעלה מן הצורך, בנסיבות הענין, שכן לטעמי - צולר לא החזיק בסכין למטרה כשרה, מלכתחילה. זאת, הואיל וצולר הודה בעצם החזקת הסכין[2] מחוץ לחצריו - אך לא הוכיח, בוודאי לא ברמת ההוכחה הנדרשת, כי החזיק את הסכין ברכבה של נופר למטרה כשרה.

59. על נטל ההוכחה הרובץ לפתחו של הנאשם בעבירה של החזקת סכין שלא למטרה כשרה, להראות אחרת, דן בית המשפט במסגרת רע"פ 7484/08 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד סג(3) 305, כהאי לישנא:

"בעבירה זו, בה היסוד העובדתי מתמצה בהחזקת הסכין וכזכור, טרם נעשה שימוש פסול (או שימוש כלשהו) בסכין - פרשנות לפיה די בספק סביר עלולה להוביל לסיכול תכליתה של הוראת החוק אשר בסעיף 186(א) ולריבוי הימצאותם של סכינים ברחוב. מדובר בעבירה קלה לביצוע וקשה לגילוי ולאכיפה. קביעה לפיה די בספק סביר לשם הוכחת המטרה הכשרה תטיל, ללא הצדקה, נטל ראיתי כבד על התביעה, בהיות העובדות העומדות ביסודה של ההגנה בידעיתו הבלעדית של הנאשם. מנגד, נאשם המבקש להוכיח כי הימצאות הסכין בכליו נובעת ממטרה כשרה, יוכל לעשות זאת בקלות רבה יותר. ככל שהמטרה אכן כשרה, באופן עקרוני, יקל על הנאשם לשתף את רשויות החוק במידע המצוי ברשותו לגבי אותה מטרה. שלא כטענת המבקש, נאשם שכזה אינו נדרש להמציא "הוכחות חותכות" לקיומה של מטרה כשרה. הוא אינו נדרש להוכיח את המטרה הכשרה מעבר לכל ספק סביר, אלא אך להוכיחה בדרגת מאזן ההסתברויות. דהיינו, עליו להוכיח כי הגרסה לפיה הסכין הוחזקה לשם מטרה כשרה הינה גרסה עדיפה.

...

דברים דומים אמרה כזכור גם השופטת ביניש באותו עניין. בענייננו אמנם לא מדובר בתחום העבירות הכלכליות, כפי שהיה בעניין רוזוב, אך כאמור הרציונל לפיו המידע הדרוש להוכחת רכיב העבירה מצוי אצל הנאשם, מתקיים במידה רבה גם לגבי העבירה שבנידון. מדובר ב"הגנה" הצמודה לעבירה שנועדה להסדיר תחום מסוים וחשוב בחיי החברה - שמירת הסדר הציבורי והגנה על בטחון הציבור. הכבדת נטל הראייה המוטל על הנאשם, יש בה, כדברי השופט חשין, משום תמריץ לנאשם לומר את האמת ולהסביר מדוע החזיק בסכין ובכך להגביר את ההרתעה מפני ביצוע העבירה."

60. צולר טען כי הסכין, אותה קיבל במתנה ממפקדו בצבא, אוחסנה על ידו ברכבה של נופר, חברתו, ושימשה אותו לעבודתו כאינסטלטור, ולביצוע מטלות שונות במסגרת "קמפינג".

צולר העיד במשטרה, וכך גם נופר, בעדותה בבית המשפט, כי הסכין היתה מונחת דרך קבע ברכבה, כחלק מארגז הכלים השייך לו. כך העיד צולר, בין היתר, בעניין זה: **"אני אומר לך בכנות, יש לי כלים תמיד, אנחנו גם עושים קמפינג אז הסכין שם לקמפינג והכל"**; נופר אישרה כי ארגז הכלים שבו הסכין היה ברכבה על בסיס קבוע: **"... זאת סכין שמשמשת לחבלים ולקמפינג, לשיפוצים שיוכל עושה הוא שיפוצניק ויש לו באוטו ארגז כלים ... הארגז הזה משמש לעבודה גם והוא בדר"כ הולך וחוזר... מעבר לזה באותה תקופה היינו עושים המון טיולי קמפינג...הארגז היה משמש אותנו המון, לפעמים הוא היה פשוט נשאר באוטו... סכין היתה שם, חבלים קטנים, פטישון..."**.

61. צולר הוסיף והעיד, בבית המשפט, כי הוא סיים לימודי אינסטלציה: **"עשיתי לימודים של אינסטלציה, בענף הבנייה ובענף הלוגיסטי"**. בחקירתו הנגדית בבית המשפט, העיד צולר כי בתאריך נשוא כתב האישום - באותו היום ממש - עבד גם כאינסטלטור, והשתמש בסכין בעבודתו: **"באותו יום באתי לעבוד בשיפוצים וכהשלמת הכנסה באתי לעבוד באולם (כמלצר - ש.ב.)"**.

62. דא עקא, הנאשם צולר לא הביא ולא הציג **בדל של ראיה** בקשר ללימודי האינסטלציה הנטענים, או לצורך הוכחת עבודתו כאינסטלטור. ברי כי צולר יכול היה, בקלות ממש, להמציא לבית המשפט תעודת גמר של לימודיו או למצער אישור השתתפות בלימודים. אגב, כלל לא בטוח, כי די בתעודות לימוד אינסטלציה כדי לעמוד בנטל הדרוש; הרי לא יעלה על הדעת שכל אינסטלטור או פרח-אינסטלטורים, יסתובב כשסכין לו בהישג יד. לא לחינם קובעת הפסיקה, כפי שנראה מיד להלן, כי יש להוכיח צורך קונקרטי. אסביר: אפילו אניח בצד את התמיהה, של הדיוט, מה לאינסטלטור ולסכין קומנדו, הרי שגם מי שלמד את רזי השרברבות אינו רשאי להסתובב, כך סתם, עם סכין. לו היה מוכיח צולר כי הוא עובד כשרברב, מדי יום ביומו, או למצער - כמה פעמים בשבוע, יכול והיתה נחה דעתי. אולם, צולר, לא רק שלא הוכיח כי למד את דיני האינסטלציה, אלא שלמעלה מכך - לא הציג קבלה אחת לרפואה, המוכיחה כי אי פעם עשה שימוש באותם הלימודים. קל וחומר בן בנו של קל וחומר, שלא הוכח על ידי ההגנה כי צולר נתן שירות לפלוני באותו היום, או אפילו באחר הצהריים של היום שלפני כן. ההגנה לא הותירה רגב אחד בלתי הפוך, וטענה, וחקרה - אך לא השכילה להציג ולו חשבונית או קבלה אחת, או אפילו עד - קליינט של אינסטלציה (אם באותו יום, בשגגה, לא יצאה חשבונית תחת יד האינסטלטור צולר). ואם לא עד - אז לפחות שם של עד, אפילו במסגרת העדות בבית המשפט. כלום. אפס.

63. לא נעלמה מעיני העובדה שגם חבריו של צולר העידו כי עבד כשרברב; ברם, מאזן ההסתברויות משתנה - מטבע הדברים - מתיק לתיק וממקרה אחד למשנהו, וסבורני שבנסיבות אלה, אין להסתפק באמירה כללית לפיה צולר למד/עבד כאינסטטור.

64. על פי גרסתו של צולר, הסכין הוחזקה ברכבה של נופר **גם** לצורך ביצוע פעולות במסגרת "קמפינג", ולשם כך היתה מונחת דרך קבע במכוניתה.

הותרת סכין ברכב, גם אם למטרה כשרה עתידית ועלומה ("לעת מצוא") - אינה חוקית. הדין הקובע, כי על אדם המחזיק סכין ברשותו מחוץ לחצריו, להוכיח כי היה זקוק לסכין **באופן קונקרטי ובעת הרלוונטית**, להבדיל מהחזקה ערטילאית. ראו לדוגמא את ת"פ (צפת) 6976-08-08 **מדינת ישראל נ' ניזרי** (ניתן ביום 27.10.2009, ת"פ (אילת) 1065/06 **מדינת ישראל נ' מלול** (ניתן ביום 19.12.2006), כמו כן ראו, להמחשת הדברים, את קביעתו של כבוד השופט דרויאן-גמליאל במסגרת ת"פ (ת"א) 19362-03-10 **מדינת ישראל נ' שמעון** (ניתן ביום 1.11.2010):

"הפרשנות המאוזנת והנכונה, העוקבת אחר לשון החוק ומטרת המחוקק, הינה כי נשיאת סכין מותרת כאשר הנשיאה מוצדקת ומוסברת במטרה סבירה שאינה אסורה בדין, שצריכה להיות מוגדרת וקונקרטית. כך, נשיאת סכין להגנה עצמית מחמת חשש כללי להתממשות איום איננה לשם מטרה כשרה, וכך גם נשיאת סכין לעת-מצוא, לקידום פני הזדמנות כשרה שאולי תיקרה בדרכו של נושאה. הנטל המוטל אפוא על הנאשם, הוא להראות את סבירות המטרה, ואת היותה מוגדרת וקונקרטית[3]".

65. הנה כי כן, צולר לא הוכיח כי השתמש בסכין למטרת עבודתו. אף אם אקבל את גרסתו לפיה עשה, לעיתים, שימוש בסכין במסגרת "קמפינג", לא אוכל להסכין עם אחסונה **הקבוע** של הסכין ברכבה של נופר - כמטרה כשרה. הטעם לכך פשוט: אם חלילה ייקלע צולר לעימות, אם במסגרת זעם-כבישים, או בריב אחר עם פלוני, הוא לא יוכל להושיט ידו ולשלוף את הסכין, ברגע של קבלת החלטה אומללה ונמהרת, בלתי חוקית. **בדיוק כפי שקרה במקרה דנא.**

66. לא למותר לציין, כפי שלעיל הבהרתי, כי אני מניח - לצורך הכרעת הדין - את העובדות עליהן עמד הנאשם ביחס להתרחשות אירועים במקום, ובכלל; ברם, יציאה מנקודת הנחה עובדתית זו, "של" הנאשם, עדיין אינה מייתרת ואינה מבטלת את רמת ההוכחה הנדרשת, בדין, לשם הוכחת כשרותה של החזקת סכין מחוץ לחצריו של אדם.

צולר לא נהנה מסייג ה"הגנה עצמית" בנסיבות המקרה

67. נותרה טענתה העיקרית של ההגנה, בדבר תחולת הסייג לאחריות פלילית מסוג "הגנה עצמית". אראה להלן, כי במקרה זה אין מתקיימים התנאים לביסוס הגנה עצמית. הסייג לאחריות פלילית מסוג "הגנה עצמית" מנוי בסעיף 34 לחוק העונשין, שם נקבע כדלקמן:

"34. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים".

68. סייג ההגנה העצמית פורש ונדון פעמים רבות על ידי בית המשפט העליון; נקבע, כי על מנת שנאשם יוכל לעורר ספק בקיומו של הסייג (ודי בספק סביר לענין הקמת הסייג דנא), עליו לעמוד בשישה תנאים מצטברים. כך כבוד השופט (כתוארו אז) רובינשטיין, במסגרת ע"פ 7712/12 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 23.5.2013):

"שישה תנאים צריכים להתקיים על מנת שתעמוד לנאשם טענת ההגנה העצמית (ע"פ 4191/05 אלטגאוז נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו]; 2006) (להלן עניין אלטגאוז); ע"פ 20/04 קליינר נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6) 80 (2004) (להלן עניין קליינר)). התנאי הראשון הוא תקיפה שלא כדין. התנאי השני הוא הימצא הנאשם בפני סכנה מוחשית, ולא ערטילאית, "של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו, או ברכושו, שלו או של זולתו". תנאי נוסף לתחולת הסייג הוא מיידיות הסכנה. נדרש כי מעשה ההתגוננות היה "דרוש באופן מיידי" על מנת להדוף את התקיפה, כאשר הסכנה ממשמת ובאה. התנאי הרביעי לתחולת הסייג הוא כי הטוען לה לא נכנס למצב ב"התנהגות פסולה" "תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים". תנאי חמישי לתחולת הסייג הוא תנאי הנחיצות. תנאי זה בוחן האם ניתן היה להדוף את התקיפה בדרך אחרת שהיא פחות פוגענית כלפי התוקף; עיגון לתנאי זה מצוי בדרישה הקבועה בסעיף 34 לחוק העונשין כי מעשה ההגנה יהיה "דרוש באופן מיידי" להדיפת התקיפה, ובדרישת הסבירות הקבועה בסעיף 34 לחוק העונשין, שלפיו הוראות סעיפים 34, 34א ו-34ב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה (ע"פ 8133/09 מזרחי נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו]; 2010), פסקה 9 (להלן עניין מזרחי)). בעניין קליינר נערכה הבחנה, בהסתמך על עמדת המלומד בועז סנג'רו בחיבורו הגנה עצמית במשפט הפלילי (תש"ס), עמ' 178, בין נחיצות כמותית - מידת הכוח שיש להפעיל נגד התוקף, ונחיצות איכותית שעניינה בקיומן של אלטרנטיבות אחרות להדיפת התוקף מלבד שימוש בכוח כלפיו. י' רבין וי' ואקי בחיבורם דיני העונשין (מה' 2-תשע"א), כרך ב'; עמ' 717 (להלן רבין וואקי), מציינים כי הנחיצות מנביעה שתי דרישות נגזרות: מיידיות, ונסיגה, קרי, כי על הנתקף למצות את הדרך של נסיגה בטוחה (ראו סקירה מקיפה של הדעות השונות בעמ' 717-719). לבסוף, התנאי האחרון הוא תנאי הפרופורציונליות. הוטעם בעניין אלטגאוז (פסקה 14) כי לא תמיד נערכה הבחנה בין תנאי הנחיצות לתנאי הפרופורציונליות ואת שניהם גזר בית המשפט מדרישת הסבירות. בהתאם לתנאי זה, המוצא ביטוי אף הוא בדרישת הסבירות שבסעיף 34 לחוק העונשין, נדרש יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לבין הנזק הצפוי מן התקיפה: "יתכן מצב שבו אף אם פעולה מסוימת היא הפעולה האפשרית היחידה להדיפת התקיפה, היא לא תהיה מוצדקת, כיוון שלא מתקיים יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לבין הנזק הצפוי מן התקיפה" (עניין מזרחי (הנשיאה ביניים), פסקה 9; ע"פ 6147/07 אביסידריס נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו]; 2009))."

69. עיינו הרואות: אף אם אקבל את גרסתו של צולר, במלואה, אין בה כדי להצדיק השימוש בסכין על דרך של "הגנה עצמית". האיום בסכין איננו סביר ומידתי בנסיבות המקרה, ובפני צולר עמדו אפשרויות פעולה נוספות, פוגעניות

פחות, חלף השימוש בסכין, שעליו היה למצותו, על פי הדין, כטענתה הצודקת של התביעה. רק למשל: צולר יכול היה לצאת, ברגל, מן המקום; יכול היה להתעמת עם אליהו בידיו (ללא סכין), ועוד כהנה וכהנה פתרונות אחרים, מידתיים הרבה יותר.

איום בנשק קר, לרבות בסכין, הוא אמצעי פוגעני, קיצוני ומסוכן, שעלול להוביל להשלכות קשות ואף לשפיכות דמים, וכמעט מובן מאליו, כי אין הוא מגלם שימוש סביר, נחוץ ומידתי, אלא במקרים קיצוניים. לא זה המקרה כאן; רחוק מכך.

70. על פוטנציאל הנזק הרב הגלום בהחזקת סכין שלא כדין עמד בית המשפט העליון לא אחת, בהבהירו כי יש להעביר מסר חד משמעי, ולפיו חברה מתוקנת לא תסבול או תשלם עם שימוש בסכין לפתרון מחלוקות וסכסוכים. לדוגמא, ראו נא את קביעת בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 2047/07 **מלסה הנוק נ' מדינת ישראל (14.5.07)**:

"...כבר נשתפך דיו רב ונשתברו קולמוסים ומקלדות בפסקי הדין של בית משפט זה ובתי המשפט האחרים לעניין "תת-תרבות-הסכין". לפנינו היה אדם יוצא לרחוב ובידו או בכיסו ארנקו, מטפחתו ועטו. היום רבים היוצאים לרחוב וסכין בידם, או איש סכיני על ירכו, לאו דווקא כדי לקלף מפירות הארץ, ואך יוצאים פלוני משלוותם, ברב או במעט, תישלף הסכין; וסגולתה הטבועה של זו, שהיא עלולה לשפיכות דמים, וכדברי חכמים ש"הברזל מקצר ימיו של אדם" (ילקוט שמעוני, פרשת יתרו)."

וראו גם את שנקבע בע"פ 3573/08 **עוואדרה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 13.4.2010):

"...המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש בסכין לשם פתרון מחלוקות וסכסוכים. יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להלחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. נגע האלימות הינו רעה חולה שיש לבערה מן היסוד, ומן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות יטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר משמעותיים ומרתיעים מאחורי סורג ובריה (ע"פ 3863/09 הנ"ל, סעיף 21)."

כך בית המשפט העליון גם בעניין ע"פ 5982/15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (ניתן ביום 24.7.2016):

"לא פעם חזר בית משפט זה על הפסול שבתופעה שזכתה לכינוי "תת-תרבות הסכין" שבמסגרתה "צעירים עושים שימוש בכלי משחית במסגרת תגרות אלימות ולשם פתרון סכסוכים" (עניין פלוני, פסקה 10 וההפניות שם). אין כל ספק כי נדרשת הוקעה ברורה של תופעה זו במקרים שבהם לא נגרמה תוצאה קטלנית וזאת בשל פוטנציאל הנזק הטמון בנשיאת סכין ושימוש בו, והדבר נכון ביתר שאת שעה שמסתיים המקרה בתוצאה קטלנית.

ואחרון, ראו את קביעת בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 9133/04 **גורדון נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 20.12.2004):

"... בתי המשפט ... הוסיפו והתריעו שוב ושוב על אותה מגפה שפשתה במחנה והיא מגפת תת-תרבות הסכין. צעירים נושאים עימם סכינים למיניהן, משל המדובר היה בפריט לבוש הכרחי כממחטה או כדבר אחר שאדם נושא בכיסו כמפתח או כמכשיר טלפון נייד. וסכין הנישאת על גוף במערכה הראשונה סופה שהיא נשלפת וננעצת בגופו של הזולת במערכה השניה. שאלנו את עורך-דין כהן מה טעם נשא המערער את הסכין על גופו. משבא למועדון ותשובתו לכך היתה כי הדבר נעשה "להגנה עצמית". להגנה עצמית מפני מי נשאל, והתשובה היא, כמובן, להגנה עצמית מפני נערים כמערער שאף הם נושאים על גופם סכין "להגנה עצמית". כך, "ליתר בטחון" נושא לו נער סכין על גופו, "ליתר בטחון ועל כל צרה שלא תבוא".

71. הדברים ברורים: השימוש בסכין, ולו "רק" לטובת איום, או לשם "עיבוי" איום, בכדי לפתור סכסוך או "להגן" על פלוני מפני תקיפה של חברו - לא יהיה סביר, לא יהא חוקי, אלא בנסיבות קיצוניות, דמיוניות ממש.

72. ומן הכלל אל הפרט: צולר העיד כי ניסה להדוף את אליהו באמצעות ידו, ניסה לסגור את חלון הרכב, וביקש מאליהו להתרחק מהמקום. הגם שפעולות אלה לא נשאו פרי, הרי שעדיין - המעבר לאיום באמצעות הסכין לא היה סביר ומידתי בנסיבות העניין.

73. צולר, לשיטתו, עשה שימוש בסכין על מנת למנוע תקיפה **עתידי** מצד אליהו, נוכח איומיו, ולא על מנת להדוף תקיפה תוך כדי התרחשותה. צולר טען כי חשש מפני אליהו נוכח העובדה שתקף אותו עוד קודם לכן, בגן האירועים, אולם עיון מדוקדק בגרסתו מעלה כי לא התנהל כמי שפחד ונמלט מפני תקיפה: הרי אחרי האפיזודה הראשונה, בה הותקף, לשיטתו, על ידי אליהו - הוא לא קם והלך, בוודאי לא ברח, אלא יצא אל **תוך** גן האירועים, על מנת לבקש שכר טרחתו. כך לא נוהג מי שחושש מפני חברו. יתר על כן. אליבא דצולר, התקיפה ממנה חשש היתה "סטירה" או "מרפק" (או אף נסיון לחניקה, כנטען בעימות). מבלי להקל ראש, סטירה, או אפילו "מרפק" - **עדיין** לא משקפים סכנה ממשית לחיי צולר, או לחיי חברתו נופר, רחוק מכך, ועל כן - אין בהם כדי להצדיק או לסייג פלילית שימוש בסכין לשם איום.

74. כך באו הדברים לידי ביטוי בעדויות: צולר העיד כי האיום באמצעות הסכין נעשה על מנת "להרתיע" את אליהו, ולמנוע תקיפה עתידית מ"סוג" סטירה או מרפק; כך העיד בעניין זה: "**רציתי להפחיד אותו כדי שנוכל להתקדם**" (ת/5), "**אם זה היה תלוי בו הוא היה מתנפל עלי עוד פעם**", "**הייתי בטוח שהוא הולך לשים לי סטירה**", "**(הסכין- ש.ב.) יצרה את ההרתעה ויכולתי ללכת משם**", "**עוד שנייה הוא ישלח לה מרפק לפנים...** אני יודע בוודאות שהוא הולך לתקוף אותי, אני רואה לו בעיניים".

צולר טען כי אליהו איים עליו בכך שנכנס עם פלג גופו העליון לרכבה של נופר, ואמר לו: "**אתם לא תדפקו לי את האירוע, זה לא נגמר פה**", ואמר לנופר: "**זה לא נגמר היום אתם לא תצאו מפה אתם לא יודעים מי אני, אני אזיין אותך**". נופר העידה כי אליהו איים עליה באומרו: "**אין מצב שאתם הולכים, אתם לא יודעים מה אני אעשה לכם, אתם לא תפוצצו לי את האירוע...** אתם לא יודעים מה אני יכול לעשות לכם".

75. ההגנה טענה כי התקיפה אותה נדרש צולר להדוף היא האיומים שהושמעו מאת אליהו, והפנתה לפסיקת בית המשפט העליון בעניין ע"פ 4784/13 סומך נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 18.2.16) (להלן: "סומך"), שם ציטט כבוד השופט סולברג את הצעת החוק העונשין (הצעת חוק העונשין (חלק מקדמי וחלק כללי), התשנ"ב-1992, ה"ח 2098, 136) בקשר למונח "תקיפה", הכולל גם "מעשים שאינם באים בגדר עבירת התקיפה, כגון: המאיים באופן שיש ממנו סכנת פגיעה מיידית במאויים".

אין לי ריב או פלוגתא עם השקפת הצעת החוק או, בענווה, עם דעת כבוד השופט סולברג: הרי עולה מן המובאות לעיל כי איומים שיש בהם להוות "תקיפה" לצורך ההגנה עצמית - הם כאלה העולה מהם סכנה לפגיעה מוחשית ומיידית, כמו למשל, הנפת מנעול הגה מברזל לעבר אדם (כבעניין פרשת סומך), או איום באקדח טעון (כדוגמה בהצעת החוק דלעיל) וכיו"ב.

76. במקרה דנן, האיום האמור לא היווה סכנה לפגיעה ממשית ומיידית בצולר או בנופר, וממילא לא הצדיק פעולת "מנע" לתקיפה שלא החלה, או למצער - לא פעולת מנע הכוללת שליפה ואחיזה מופגנת בסכין. אמנם, אין חולק כי אליהו, אשר חשש פן ייפגע האירוע בגן האירועים אם יעזבוהו המלצרים, אכן דרש, במפגיע, כי צולר, נופר ונדב לא יעזבו, ואולי עשה כן אף באופן בוטה (ואולי אפילו מאיים קמעה, אניח לטובת צולר) - הוא לא הפעיל, בנקודת הזמן ההיא, כל אלימות פיזית כלפי מי מהם. גם סברתו של צולר כי עוד מעט קט תתרגש עליו גם אלימות פיזית, סטירה למשל - אינה מצדיקה, בוודאי לא מחייבת, שליפת סכין.

על כן, אין מנוס מלקבוע כי פעולת ה"מנע" של צולר, שלא כוונה להדוף תקיפה שלא כדין, וממילא אין המדובר בתקיפה שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בצולר או בנופר - היתה בלתי חוקית, בוודאי שאין בה כדי להפיח חיים בסייג ה"הגנה עצמית".

77. ההגנה טענה, כי צולר נמלט מפני אליהו נוכח העובדה כי זה תקפו עוד קודם לאירוע הסכין, ועל כן חש בסכנה ממשית ומיידית. ברם - העובדות הן שונות. עיון בגרסתו של צולר מעלה כי עד לנקודת הזמן במסגרתה איום על ידי אליהו בעת שהוא חש כלוא ברכבו (ממנו יצא בנקל, שכן אליהו ניגש לחלון הרכב לצד נופר) - לא פחד, כלל, מפני אליהו, ולא נמלט מפניו. ודוק:

§ לאחר שצולר הותקף על ידי אליהו, בהגיעו לגן האירועים, הוא לא נמלט מהמקום. אדרבא: גם לשיטתו של צולר, לאחר התקיפה, הוא אמר לאליהו שיתבע אותו, ופנה למטבח - הנמצא בתוך גן האירועים - בכדי לחפש את האחראי על הקייטרינג, במטרה לגבות את משכורתו. הכך נגדם מפוחד?

§ צולר העיד כי אליהו הפך ל"אגרסיבי", התקרב אליו בצורה מאיימת ואיים עליו באומרו "אני אתן לך ראסיה" (ת/5), "בא עם ידיים מאחורי הגב, הצמיד את המצח שלו אלי וקילל אותי. הוא בא כאילו להתנפח. בקטע של כאילו בוא תרביץ לי...".

גם בתגובה להתנהגותו זו של אליהו, לא ברח צולר מהמקום כל עוד נפשו בו, אלא הציע לאליהו "חיבוק" -

"אמרתי לו אני יכול להביא לך חיבוק, יש צינורות אחרים לפתור סכסוכים, אתה רוצה חיבוק, אם לא אני הולך".
הפתרון התמוה שהציע צולר (לטעמי אף יש בו משום התנשאות או התגרות מסוימת כלפי אליהו) - אינו מעיד על חשש או פחד.

§ הטעם בגינו החליט צולר לעזוב את גן האירועים, לא היה הפחד שחש מפני אליהו, אלא החלטתו שלא להמשיך ולעבוד במקום, בגין עלבוננו נוכח התנהגותו של אליהו במסגרת האפיזודה הראשונה. צולר העיד: **"הייתי בהלם לא הבנתי מי נגד מי, הבנתי שאני הולך מהמקום ולא נשאר שם לעבוד, הלכתי למטבח לחפש את הכסף כי היו חייבים לי על אירוע קודם... אמרתי (לו - ש.ב.) שאני רוצה את הכסף שחייבים לי על פעמים קודמות שעבדתי ושאני הולך מהמקום. הוא לא רצה שאני אלך, יצאנו מהמקום, הלכנו לחניה אני והמלצרים שהיו איתי, ואני מנסה להסדיר נשימה, היה לי ברור שאני לא נשאר שם ואני הולך... כשאתה בא למקום עבודה ותוקפים אותך, אני אמרתי אני הולך".**

78. אשר על כן, איום באמצעות סכין על מנת להרתיע את אליהו ולמנוע תקיפה **עתידיה** לא היה מידתי וסביר במקרה דנן, גם אם באותו רגע חש צולר מאוים (וספק רב אם כך היה, באמת ובתמים). יש לציין, כי צולר העיד שכאשר שלף את הסכין, התקרב אליו אליהו ואמר "בוא תדקור אותי".

לא נלאה מלהדגיש - זו הרי בדיוק תכליתו של החוק: האירוע יכול היה, בנקל, להסלים, ולהגיע לשפיכות דמים, נוכח תגובתו ה"גברית" (והמיותרת) של אליהו. המחוקק לא רוצה כי באירועים כאלה יהיה ביד מי מהצדדים סכין שלופה.

79. לא זו אף זו, על פי פסיקת בית המשפט העליון, **"יתכן מצב שבו אף אם פעולה מסוימת היא הפעולה האפשרית היחידה להדיפת התקיפה, היא לא תהיה מוצדקת, כיוון שלא מתקיים יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לבין הנזק הצפוי מן התקיפה"** (ראו עניין פלוני, לעיל, וההפניות שם).

בענייננו, הנזק הגלום באיום באמצעות סכין - אינו מקיים יחס סביר, וזאת בלשון המעטה, לעומת הנזק שהיה צפוי מהפגיעה הנטענת (תקיפה עתידית כגון סטירה או מרפק). כאמור, אין להלום כי איום באמצעות סכין תהא תגובה הולמת וחוקית, אלא בנסיבות חריגות וקיצוניות, ובוודאי שלא על מנת למנוע תקיפה - ועוד "עתידית", ולא "מוחשית" - כמפורט לעיל.

80. בשולי הדברים, אך לא מבחינת חשיבותם, חשוב להדגיש נקודה מהותית נוספת. אין מחלוקת בין הצדדים כי לאליהו, בעל גן האירועים, היתה מטרה אחת ויחידה לנגד עיניו: **להשאיר** את המלצרים במקום, לטובת האירוע שלטובתו הגיעו למלצר, מלכתחילה. קשה איפוא להלום או לקבל, והדברים גם עולים בקנה אחד עם התנהלותו של אליהו - כי האחרון יפגע, פיזית, במלצריו. מה לאליהו "למרפק" את נופר, אם הוא רוצה שהיא תמלצר עבורו עוד מעט קט? מדוע "יפרק" אליהו את צולר, אם הוא מפציר בו, גם אם בלשון שאינה נעימה,

להישאר לאירוע, ולמלצר בו? הרי אליהו לא התכוון שאלה ימלצרו לאורחים מעל גביה של אלונקה... על כן, נראה שצולר היה אולי פגוע מהתנהגותו של אליהו, כעס עליו, נעלב ממנו, ואולי ניתן להבין שרצה לעזוב את המקום. עם זאת, לא נראה סביר, כי אליהו ביקש לפגוע פיזית במלצריו הפוטנציאליים. כתבתי, לעיל, כי אליהו אף התנהג בהתאם. הנה: כך למשל, הוא הגיע ל"קרב התרנגולים", אותו וויכוח מיותר בינו לבין צולר, כשידיו מאחורי גבו, במופגן (כאילו הוא מסמן שאין בכוונתו להרים יד על צולר), כפי שהעיד צולר, בעצמו. גם אורין, אחותו של אליהו, הבהירה כי אחיה, הבנוי לתלפיות, יכול היה "לפרק" את צולר, לו אך רצה בכך; בלשונה - אם היה אליהו "עושה פו (foo)" לכיוון צולר, היה הדבר ניכר בו, בצולר. והנה, במסגרת האפיזודה השניה, ועל אף שאין חולק כי צולר וחבריו בהחלט הרתיחו את דמו של אליהו - לא הרים הלה את ידו על מי מהמאיימים לעזוב, ואידך זיל גמור.

81. אשר על כן, לאור האמור לעיל, אני קובע כי האיום שביצע צולר באמצעות הסכין אינו עומד בסייג לאחריות פלילית מסוג "הגנה עצמית", ופשיטא כי ששת התנאים המצטברים שנקבעו בפסיקה בכדי להכיר ב"הגנה עצמית" - לא התקיימו במקרה דנא.

זיכוי של צולר מעבירות האיומים והתקיפה בכניסה ל"גן גפן" - האפיזודה הראשונה

82. אני מורה על זיכוי של הנאשם צולר מעבירות התקיפה והאיומים נשוא חלקו הראשון של כתב האישום. זאת, בין היתר נוכח מחדלי חקירה בתיק, ובכלל זה - תפיסת מצלמות האבטחה באיחור ניכר (כשלא ניתן היה להפיק מהן דבר), והימנעות מחקירת עדים רלוונטיים.

כמו כן, גרסאות העדים שהיו בגן האירועים בעת האירוע עולים בקנה אחד עם גרסתו של הנאשם, ולא של המתלונן.

השילוב בין מחדלי החקירה, לבין עדויותיהם של המעורבים, הובילי למסקנה כי לפחות קיים ספק באשמתו של צולר בקשר לעובדות ועבירות אלה, כפי שיפורט להלן. לא לחינם איפוא טענה התביעה, ביחס לעבירות אלה, בלשון רפה, בסיכומיה.

83. התביעה ביקשה להרשיע את הנאשם בעבירות האיומים והתקיפה בקשר לחלקו הראשון של כתב האישום ולתת אמון בגרסת המתלונן הנתמכת, כך לשיטת התביעה, בעדותה של אורין ובעדותו של החוקר בר חנוך לפיה זיהה שריטות בפניו של אליהו.

84. מאידך גיסא, באת כוחו של הנאשם ביקשה בסיכומיה להורות על זיכוי של הנאשם מעבירות אלה. הסיגורית עמדה על סתירות שנתגלו, לשיטתה, בגרסאותיו של המתלונן. עוד טענה הסיגורית, כי המדובר ב"הגנה עצמית", שכן המתלונן אליהו הוא שהחל לתקוף ולחנוק את צולר, והאחרון רק ניסה להשתחרר מלפיתתו.

85. מחומר הראיות עולה, כי הן צולר והן המתלונן מעידים שהיתה "התגוששות" ביניהם בעת שנכנס הראשון לגן

האירועים. המתלונן מאשר שחנק את צולר, וטוען כי עשה כן בתגובה לתקיפתו. מאידך, מודה צולר כי ייתכן ושרט את פניו של אליהו, וזאת רק משום שניסה להשתחרר מלפיתתו החונקת.

86. עדי הראיה שהיו במקום מחזקים את גרסתו של צולר.

כך, העד נדב שוקרון, אשר הגיע יחד עם צולר לגן האירועים והעיד מטעם ההגנה, העיד כי התגרה התחלה כ"משחק ידיים", ו"מהר מאוד זה היה (צ"ל הגיע - ש.ב.) למצב שיובל היה לפות ומכופף תחת ידו של יואב...יובל נהיה אדום ונחנק ודפק עליו כי לא שחרר".

שוקרון העיד כי לא שמע איומים מצידו של צולר כלפי המתלונן.

87. אדיר מרציאנו, אשר שהה אף הוא בגן האירועים במועד נשוא כתב האישום, נחקר במשטרה כחצי שנה לאחר האירוע והעיד כי זכר את שאירע באופן "מעורפל". יחד עם זאת אישר כי ראה חניקות ודחיפות, ולא ידע להשיב מי מהמעורבים הוא שדחף את רעהו. מרציאנו הדגיש כי לא שמע איומים מצד מי מהצדדים, אך זכר כי שמע את צולר אומר לאליהו שיתבע אותו.

88. עולה מחומר הראיות כי בגן האירועים היו מותקנות מצלמות, אשר ייתכן ותיעדו בזמן אמת את שהתרחש. דא עקא, שהיחידה החוקרת סרה לגן האירועים לשם לקיחת סרטי האבטחה רק כחודש לאחר המקרה, והסרטים נמחקו. המדובר במחדל חקירתי אשר גם לו יש ליתן משקל בבחינת הראיות נגד הנאשם.

89. אני מורה על זיכוי של צולר גם בקשר לעבירת האיומים נשוא אירוע זה, נוכח ספק באשמתו לאור העובדה שאיש מהנוכחים במקום, פרט למתלונן, לא שמע איומים מצידו של צולר.

90. טרם חתימה, אני מוצא להביע הערכתי לעורכת הדין מזל גבאי שמיר, אשר נלחמה ללא לאות, ובהשקעה יוצאת דופן, על חפות מרשה.

על כן, צולר מורשע איפוא בעבירה של החזקת סכין שלא למטרה כשרה, ובאיומים, והוא מזוכה מתקיפה ואיומים, כמפורט לעיל.

ניתנה היום, ט' חשוון תשע"ט, 18 אוקטובר 2018, במעמד הצדדים

[1]ראו את אבחנותיו של חברי, כבוד השופט הרמלין, במסגרת ת"פ 37894-05-15 **מדינת ישראל נ' נועם ניר** (פורסם ביום 31.10.2016), בסעיפים 20-23 לפסק הדין; בית המשפט קבע שם, כי לא ניתן להרשיע אדם שיצא את ביתו כשעימו סכין שהחזיק לשם מטרה כשרה, אם בהמשך עשה בה רק שימוש רגעי אסור, בלא שנזנחה המטרה הכשרה; לא זה המקרה בענייננו.

[2]ההגנה טענה, בלהט, כי אי תפיסת הסכין על ידי המשטרה היא מחדל קשה. לא מובנת לי טענה זו, מקום בו הנאשם הודה, בהגנותו, כי החזיק בסכין ועשה בה שימוש להגנתו, מה עוד שישנם עדים שהעידו על אותה סכין. עדיף שהמשטרה היתה תופסת הסכין, אולם בנסיבות תיק זה – אין בכך ולא כלום, בוודאי שאין כל פגיעה בזכות או בהגנת הנאשם.

[3]במקרה שם זיכה בית המשפט את הנאשם, וקיבל את גרסתו לפיה הסכין שנמצאה ברכבו שימשה אותו אך ורק במסגרת עבודתו כמתנדב בחוות סוסים.